

66
ET

FACTS

Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur

Ohud tööl. Juhised noortele

Õnnetus võib juhtuda ka sinuga

Tööl juhtunud õnnetuse või saadud tervisekahjustuse mõju võib kesta kogu elu. Traagilisi sündmusi võib juhtuda ka kohe esimesel tööpäeval. Enamikku nendest tragöödiatest saab aga ära hoida.

Töötamist alustava noorena oled sa rohkem ohus kui vanemad töökaaslased. Nii töö kui töökoht on sinu jaoks uued, sul ei ole kogemusi ning töö või töökeskkond võib olla ohtlik. Sul on õigus ohutule ja tervislikule tööle, sealhulgas saada vajalikku väljaõpet ja juhendamist, samuti küsida küsimusi ja teatada asjadest, mis tunduvad sulle ohtlikud. Kui oled alaealine, keelab seadus sul teha teatud ohtlikke töid, sest oled veel kogenematu ja võib-olla ka liiga noor. See teabeleht kirjeldab töökoha ohte; sinu õiguste ja vastutuse kohta on olemas teine teabeleht.

Eurostati andmetel on vigastusega lõppevate tööõnnetuste arv vanuserühmas 18–24 aastat 50% kõrgem kui mis tahes muus töötajate vanuserühmas.

- 18aastane tehnikuabiline suri neli päeva pärast leekidesse mattumist; ta oli aidanud töödejuhatajal bensiini ja diislikütuse segu jäätmemahutisse valada, kuid bensiin plahvatas.

Peale õnnetuste võivad sind ohustada ka terviseohud.

- Juuksuriõpilasel tekkis juuksehooldustoodetele allergia; ta käenahk lõhenes ja kattus villidega nii, et ta ei suutnud hoida isegi nuga ega kahvlit ja tal tuli oma ametist loobuda.

Tööõnnetuste ja tervisekahjustuste põhjuseks võivad olla näiteks ohtlikud seadmed, stress, kiire töötempo, puudulik väljaõpe ja juhendamine ning õigete töövõtete ja nende järgimise järelevalve puudumine. Kui oled alaealine ja töötad kohal, kus nii noorelt seaduse järgi töötada ei tohi, on õnnetuseoht eriti suur.

Nõuandeid ohutuks töötamiseks: (!)

- Ära tee midagi ilma asjakohase väljaõppeta.
- Kui tunned, et väljaõpe on sinu jaoks liiga kiire ja sa ei suuda süveneda, ütle seda juhendajale ja palu tal juhiseid korrata.
- Ära lahku töökohalt enne, kui sul sealt lahkuda kästakse või lubatakse. Ka väljaspool sinu töökohta võib peituda ohte, mida sa ei tea, näiteks pingestatud juhtmeid, libedaid põrandaid või mürgiseid kemikaale.
- Kui oled milleski ebakindel, küsi kõigepealt nõu. Juhendaja või töökaaslane võib aidata õnnetust ära hoida.
- Kui tunned, et soovid lisaväljaõpet, ära häbene seda küsida.

- Kanna asjakohaseid isikukaitsevahendeid, näiteks kiivrit, kaitsejalatseid ja kaitsekindaid. Veendu, et sa tead, millal tuleb kaitsevahendeid kanda, kus neid hoitakse, kuidas neid kasutada ja kuidas neid hooldada.
- Veendu, et tead, kuidas käituda eriolukorras, näiteks tulekahju või elektrikatkestuse ajal.
- Teata kõigist õnnetustest otsekohe oma juhendajale. Kui su töökohal on töökeskkonnavolinik, teata nendest ka talle.
- Ära jäta tähelepanuta algavaid tervisehäireid, millele viitavad näiteks pea- ja muud valud, peapööritus, nahasügelus või silma-, nina- või kurguärritus. Kui töökohal on arst või muu meditsiinitöötaja, teata nendest kohe talle. Oma perearsti poole pöördumisel ütle talle, mis tööd sa teed.
- Järgi saadud juhiseid ja nõuandeid – see kehtib ka puhkepauside pidamise, töötooli seadistamise ja kaitsevahendite kandmise kohta.

Mida võiksid küsida oma ülemuselt?

- Millised on minu töö ohud ja nende riskid? (?)
- Kas ja millal saan ma tööohutusväljaõppe?
- Kuidas ma saan ennast ohtude eest kaitsta ja kas mul tuleks kanda isikukaitsevahendeid?

(!) Kohandatud kujul veebiaadressilt <http://www.ccohs.ca/youngworkers/>.

(?) Oht on see, mis võib põhjustada haiguse või vigastuse. Riskiks nimetatakse tööohutuses ohu tekitatava haiguse või vigastuse tõenäosust.

- Mida ma pean tegema eriolukorras? Kas ma saan eriväljaõppe?
- Kelle poole ma pöördun, kui mul on küsimusi tööohutuse kohta? Kuidas ma teatan õnnetusest, terviseprobleemist või kui märkan midagi olevat valesti?
- Mida teha haiget saades? Kellelt saab esmaabi?

Mille suhtes peab olema eriti ettevaatlik? ⁽³⁾

- **Libisemine ja komistamine** – see on tööõnnetuste tavalisim põhjus, sest sageli võib ohtlikes kohtades täheldada tunglemist, töökohad on segamini, põrand ei ole puhas ega korras ning sellel võib olla juhtmeid.
- **Masinad ja seadmed** – palju õnnetusi juhtub seetõttu, et seadmed jäetakse korrektselt hooldamata, ei kasutata kaitseseadiseid, väljaõpe on puudulik, elektriseadiste rikked tekitavad põletusi, tulekahjusid või surma, seadmeid üritatakse parandada ilma neid seiskamata ja elektritoidet katkestamata. Ohtlikke seadmeid leidub peale tehaste ka näiteks restoraniköögis.
- **Raskuste tõstmine** – esemete tõstmisel tekib õnnetusi siis, kui need on liiga rasked või ebapüsivad, tõstmisel on kehaasend vale või kui vajalikud tõste- ja teisaldusvahendid puuduvad.
- **Korduv kiire töö, eelkõige ebamugavas asendis ja ebapiisavate puhkepausidega** – sellisel töötamisel tekivad valud ning kahjustuvad lihased ja liigesed. Selliseid tervisehäireid võib tekitada näiteks töötamine tehase koosteliinil, poekassas või arvutiga.
- **Müra** – liiga vali müra võib kahjustada kuulmist. Kuulmine halveneb nii aeglaselt, et seda võib olla raske märgata. Kuulmise halvenemine on pöördumatu. Muud füüsilised ohud on **vibratsioon ja kiirgus**.
- **Kemikaalid** – nende hulka kuuluvad ka tavalised puhastusvedelikud, värvid, juuksehooldusvahendid ja tolmu. Töökoha kemikaalid võivad tekitada ägeda allergilise lööbe, püsiva astma või vähktõve või kahjustada sigivust või loodet. Kemikaalid võivad kahjustada maksa, närvisüsteemi ja verd.
- **Stress** – selle põhjuseks võib olla halb töökorraldus: üle jõu käiv töökoormus, ebaselged kohustused ja rusuv tööatmosfäär. Stressi võib tekitada ka kiusamine ülemuste või töökaaslaste poolt.
- **Vägivald** – kui puutud oma töökohal sellega avalikult kokku. Vägivald on peale füüsilise rünnaku ka näiteks söimamine. Kohe kindlasti ei kuulu vägivalla talumine töökohustuste hulka.
- **Töökeskkond** – alates ebamugavalt soojast või külmast töötamiskohast kuni temperatuuriäärmusteni. Samuti kuulub sija näiteks ebapiisav valgustus.

Töö liik	Ohtude näited
Koristamine	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Puhastusvahendites sisalduvad mürgised kemikaalid ➤ Prügis sisalduvad teravad esemed ➤ Libisemise ja kukkumise oht
Toitlustus, restoranid, kiirsöögikohad	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Libe põrand ➤ Kuum pliit ➤ Teravad esemed
Kauplused ja müügitöö	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Klientide füüsilised ja sõnalised rünnakud ➤ Raskuste tõstmine ➤ Kauaaegne seisumine
Kontoritöö	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Arvutilaua halb sobivus ➤ Ebamugav tool ➤ Stress ➤ Kiusamine
Tervishoid	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Haigustekitajatega saastunud veri ja eritised ➤ Raskuste tõstmine ja ebamugav tööasend ➤ Füüsilised ja sõnalised rünnakud ➤ Libisemise ja kukkumise oht
Juuksuritöö	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ebamugav tööasend ➤ Kauaaegne seisumine ➤ Juuksehooldusvahendites sisalduvad allergiat tekitavad kemikaalid
Tehasetöö	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ohtlikud masinad ja seadmed ➤ Kiire töö ➤ Libisemise ja kukkumise oht ➤ Oht esemete teisaldamisel näiteks kahveltõstukiga

Tunne oma õigusi ja kohustusi!

Töötajana on sul:

1. õigus teada;
2. õigus osaleda;
3. õigus keelduda ohtlikust tööst.

Töö ei ole mäng ja töötajal on ka kohustused:

- tee tööandjaga tervishoiu ja ohutuse nimel alati koostööd;
- järgi enda ja töökaaslaste kaitsmiseks alati ohutuseeskirju;
- kannata ja kasutada alati isikukaitseseadmeid.

Lisateave Internetist: teavet noorte ja tööohutuse kohta saab Euroopa Tööohutuse ja Töetervishoiu Agentuuri kampaanialehel <http://ew2006.osha.eu.int/>; teavet eri töökohtade ohtude ja nende tõenäosuse kohta saab agentuuri üldlehel <http://osha.eu.int>; samuti saab teavet siseriiklikult töetervishoiu ja tööohutuse järelevalvet teostavalt asutuselt ning ametiühingutelt ja kutseliitidelt.

Täiendav teave

Asjakohast lisateavet võib saada: <http://osh.sm.ee>

(3) Kohandatud kujul veebiaadressilt http://www.tuc.org.uk/tuc/rights_worksafe.cfm.

Euroopa Tööohutuse ja Töetervishoiu Agentuur

Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao
Tel (34) 944 79 43 60, faks (34) 944 79 43 83
E-post: information@osha.eu.int

© Euroopa Tööohutuse ja Töetervishoiu Agentuur. Paljundamine on lubatud allikale viitamisel. Printed in Belgium, 2006.